

Sobre la imposició de l'espanyol

ANDREU SALOM I MIR

És de raó considerar que els països que disposen de mecanismes estatals, amb un govern, organismes i departaments oficials, exerceixin llur sobirania a l'albir que més els convingui. La necessitat justificada de desenvolupar tota una sèrie de polítiques, entre elles les culturals i lingüístiques, prefigura i dóna a conèixer la identitat i el lloc en el món de les nacions en qüestió. La llengua de cada país és, indiscutiblement, un instrument de comunicació i, alhora, de cultura, absolutament útil i necessari; un instrument que representa la personalitat i la singularitat de la nació. En aquest sentit, les llengües, com a òrgan d'expressió identitària (com el paisatge, les tradicions o la gastronomia), són el producte d'una imposició natural originada al llarg del temps.

Les polítiques lingüístiques dels països normalitzats (és a dir, dels que disposen d'un Estat propi) són *per se* impositives. Què vol dir això? Senzillament, que les nacions sobiranes imposen sempre llur llengua, i això ho veuen com una cosa tan normal que no entra en la discussió pública. Els ciutadans ho consideren tan lògic que no ho perceben

mai com una imposició sinó com un fet natural. Així, per extensió, les potències colonials no veuen l'obligatorietat de llurs llengües com una acció impositiva envers els territoris ocupats o sota llur administració (són ben conegudes les paraules del rei Borbó, descendent de Felip V, que inicià les mesures polítiques que prohibiren el català durant segles: «Nunca fue la nuestra lengua de imposición, sino de encuentro, a nadie se le obligó nunca a hablar en castellano»). Una llengua, si es parla fora del territori que li és propi, sempre és com a conseqüència d'una conquesta militar i per una imposició de caire colonial. La presència, entre nosaltres, de la llengua espanyola és el fruit d'una llarga imposició que començà l'any 1715 (pèrdua de la guerra dita de Successió i posterior Decret de Nova Planta). La història no menteix, no és un miracle ni un malson, és la realitat, i els fets són el que són, malgrat el que digui el Borbó o el que li facin dir.

Altrament, la potència colonial (Espanya), en el sùmmum dels despropòsits, interpreta com una imposició l'obligatorietat de la llengua autòctona (la catalana), com si aquesta, llengua oficial, no tingués cap dret a disposar d'unes lleis que l'emparin. La imposició és un monopoli de l'Estat, però aquest fet és interpretat per la ciutadania com una qüestió tan banal que no és percebut com a tal. La manipulació del llenguatge per part del poder és tan gran que el mot adquireix, en referir-se explícitament a quelcom inhe-

rent a un país sense Estat, unes connotacions absolutament negatives. El polític Víctor Alexandre ho ha expressat en els termes següents: «Espanya està tan convençuda que els catalans són una colònia que viuria com una humiliació el requisit laboral d'haver de saber català per a treballar en qualsevol lloc dels Països Catalans. Si el colonitzador ha de tenir les mateixes obligacions que els colonitzats, no té cap gràcia tenir colònies, oi?» I, per si no n'hi hagués prou, ja s'han preocupat bé de dur a terme tota una concepció demo-política de l'estratègia colonial, que consisteix, atesa la gran superioritat demogràfica espanyola, a col·locar tants immigrants castellanoparlants com sigui possible en els territoris colonitzats, amb l'objectiu no dissimulat d'afavorir un canvi social i poblacional decisiu (algú ha afirmat, no sense raó, que l'aeroport de Barajas és la gran pastera on desembarquen cada dia milers d'immigrants sud-americans que són subreptíciament imbuïts a instal·lar-se en els territoris catalans).

La gent que va a viure a un altre país (amb Estat propi) assumeix sense piular la imposició que la societat receptora els farà de la seva llengua, i ho entendreà com quelcom absolutament normal, com a necessitat d'integració i de millora personal. Ací la imposició no té cap connotació negativa. ¿Succedeix, però, el mateix, en un país mancat d'aparell estatal? És clar que no! En

aquest cas, qualsevol obligatorietat de la llengua usualment minoritzada és percebuda de seguida, pels elements afins a la nació hegemònica, com una imposició inacceptable. Tot va en funció d'una posició de poder, de la llei del més fort, de la benedicció dels fets consumats. Tot plegat, democràticament rebutjable i èticament menyspreable. Aquesta idea aberrant d'imposició, que s'oposa a la normalització de qualsevol llengua natural d'un país, és **ideològicament** perversa i totalitària (no és, en absolut, cap **idea lògica**). Quan en una societat hi ha dues llengües és perquè n'hi ha una que hi és en virtut d'una imposició forçada, refermada a cop de lleis i decrets, del rentatge de cervell de l'escola jacobina i d'altres mètodes expeditius.

Voluntariat i lluita per l'idioma

El dret de decidir en llibertat
 "L'espanyolisme lingüístic s'oposa radicalment tant a la normalització de l'ús del català com a l'autonomia política de Catalunya: de fet, en una actitud de caire colonial, no accepta que Catalunya tingui el dret de decidir ni tan sols en allò que afecta directament la seva llengua i la seva cultura (per exemple l'ensenyament, la cultura o la política lingüística). Per això cal respondre al seu discurs amb un pensament lliure, que ens permetri afirmar-nos en el dret que tenim a la llibertat, a la nostra llibertat política. La necessitem perquè no ens resignem a la mera supervivència lingüística, no en tenim prou amb la pervivència: volem la vida plena per al català. I necessitem la llibertat per a fer-ho possible."
 Per exemple, pel que fa a l'ensenyament, la resposta general als atacs de l'espanyolisme lingüístic al sistema escolar català no pot ser altra que la següent: els catalans tenen tot el dret d'organitzar en llibertat i democràticament el seu sistema d'ensenyament (i, en particular, els aspectes lingüístics d'aquest sistema) de la manera que els sembli més convenient respectant, com en natural i com sempre han fet, els drets fonamentals de tothom. L'espanyolisme lingüístic, en una actitud de caire colonial, no accepta que Catalunya tingui el dret de decidir ni tan sols en allò que afecta directament la seva llengua i la seva cultura".
 Octubre 21, Maig 2008

Viure en català

OMNIUM

Omniem Cultural
 Entitat que treballa des de 1987 per a la promoció i la normalització de la llengua catalana. És col·lectiu i la identitat nacional de Catalunya.
 "Llengua, cultura i país són una mateixa cosa. Comença amb més de 18.000 socis i 23 delegacions territorials. Formes la Federació Lluç amb Aoció Cultural del País Valencià i l'Oficina Cultural Balear de l'illa."
 "revista pedagògica Escola Catalana, treballa en el programa "Voluntariat per la llengua" i organitza el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes des de 1998."

CRIDA A LA SOLIDARITAT

Crída a la Solidaritat
 Plataforma reivindicativa de caràcter ampli creada el 1987 a Barcelona com a resposta massiva als atacs dels espanyolisme imperant del "Manifest de les 2000" i després per adoptar la "defensa de la cultura i la llengua catalanes". Van realitzar nombroses accions de militància lingüística que van assolir part dels objectius de autodenominació (RDEMR, Telefonia, Consum, gran empresa...) fins al 1992.

LN

Llengua Nacional
 Associació fundada el 1991 com a organització de militància lingüística centrada en el discurs ideològic llevable al català com a geni i contrari a la imposició de l'espanyol i la difusió d'un català desenvolupat o empobrit al marge de la comunicació. La revista Llengua Nacional és un reflex en el camp de la llengua catalana, la lingüística i el sociolingüístic.

ESPAÑA EN UN PASO POR LA LENGUA

Escola Valenciana
 Entitat que integra 28 associacions d'usos de les escoles valencianes. Constituída en 1995, reivindica una escola pública al primer nivell, integradora i solidària que començat la llengua dels valencians que planten normal de comunicació, com una d'usos i l'ús d'ensenyament des d'infants i adults. Organització amb més de 10.000 socis i 100 delegacions a tot Catalunya. Primeres activitats culturals i lingüístiques desenvolupades amb l'activació i potenciació l'autoestima col·lectiva.

PLATAFORMA PER LA LLINGUA

Plataforma per la Llengua
 Entitat nascuda l'any 1989 per promoure diversos associacions i persones amb l'objectiu de garantir la presència de la llengua catalana en tots els àmbits i a tot el territori de llengua catalana. Defensa que el català ha de ser la llengua normal de la cultura. Edita la revista La Cultural i realitza moltes coses a l'exterior del català.

VEU PRÒPIA

Veu Pròpia
 Organització de lluita parlant a favor de la llengua. Reivindica la presència pública dels nous parlants i col·lectiu a les persones que estan adquirent el català com a llengua habitual.

CAL

Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana
 Entitat fundada l'any 1989 per realitzar un treball en xarxa amb finalitat de lluita cultural i política, així com la normalització de la cultura catalana i presentació al món dels seus usos culturals i lingüístics, integradors i desenvolupadors, garanteix un futur sòlid per al català i l'ensenyament de la llengua catalana i el català en l'ensenyament de la llengua catalana en tot el seu territori. Organitza el Congrés i la Mostra Lingüística, realitza el treball d'afiliació i de comunicació.

FOC

Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana
 Constituída el 2000 a Sarriena, organitza una sèrie d'activitats de lluita en el País Valencià, comunitats autònomes de la llengua. Treballa per l'extensió de l'ús social de la llengua catalana. És la responsable d'algunes expressions.

VEU PRÒPIA

www.veupropia.org

Ens trobem, doncs, amb la paradoxa aparent que la llengua imposada, després d'anys i panys d'imposició *contra natura*, no és percebuda com a tal per una majoria de gent (fins i tot és llengua oficial al nostre país, d'ús majoritari a la capital i zones turístiques, en pràcticament tots els sectors econòmics i administratius i, encara, d'ensenyança obligatòria a l'escola), en bona part perquè ja ha pres carta de naturalesa i perquè, és clar, «siempre fue la lengua compañera del imperio». I, perquè ho tinguem ben present, disposem d'una quantitat important de mecanismes legals (la *Constitución* i un centenar llarg de lleis) que ens ho recorden constantment. En tot, i per a tot, als catalans ens han imposat, i ben imposat, l'espanyol. Saber l'espanyol és absolutament necessari... per imperatiu legal. No ho és, en

canvi, saber el català, i les llengües que no s'imposen acaben, per llei natural, substituïdes per les que s'imposen. Aquest és l'autèntic *quid* de la qüestió, el moll de l'os de tota política lingüística, i el veritable motiu pel qual els espanyols i llurs acòlits ideològics autòctons (els botiflers) no volen ni sentir parlar de la imposició del català, fent veure alhora, en un joc de malabarismes semàntics, hàbilment dirigits a la ciutadania confiada i no informada, que tal cosa suposaria un atemptat greu a la llibertat i a la democràcia (i com més embullem la troca, molt millor). En aquest sentit, el bilingüisme no és res més que una etapa transitòria en tot procés de substitució lingüística. Per tot això, cal determinar que la llengua catalana ha entrat en un perillós cul-de-sac sociolingüístic. Per a ser viable, en un futur, la seva pervivència, i la seva posició de llengua de prestigi, hauria de ser una llengua obligatòria en tots els àmbits d'ús possibles, s'hauria d'imposar a tothom qui viu en aquest país i fer-ne un instrument de comunicació útil i necessari, com fan tots els països normals i lliures del món. El nus de la matèria fóra aquest: encara que els catalanoparlants, en un acte de dignitat i de justícia, ho vulguessin així, ¿és factible, i possible, fer-ho sense un Estat al darrere? Com ha dit el cantautor Raimon, «qui pregunta ja respon». ♦